

ନ୍ୟାୟକାରୀ

‘केका’ वली

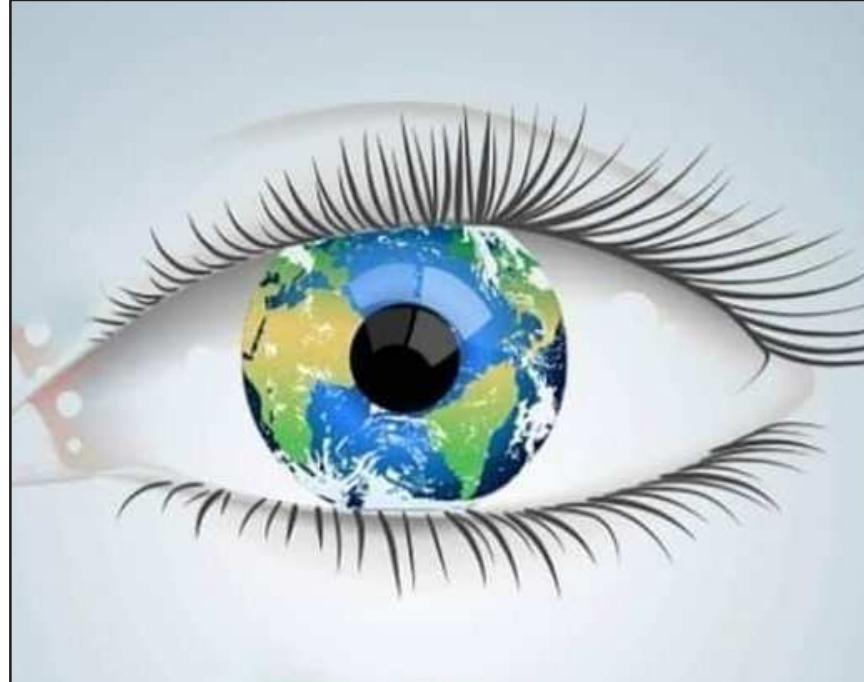
केक ही गोष्ट पंचवीस वर्षांपूर्वी आजच्यासारखी सहज उपलब्ध नव्हती आणि 'करिअर ऑशन' तर नव्हतीच नव्हती. त्या काळाच्या केकची आज उपलब्ध असलेल्या केकशी तुलना केली तर 'ती माकडापासून माणसाची झालेल्या उत्क्रांती' शीच करावी लागेल. पाव बनवण्याच्या पिठात साखर आणि बटर मिसळून भट्टीत टाकून काढले की जे बनायचे, त्यालाच एकेकाळी केक म्हणत. पण मैदा साखर दूध बटरच्या या भट्टीतील मिश्रणाने केवळ एक 'पाशात्य चविष्ट खाद्यपदार्था' या ऐवजी 'कुठल्याही सेलिब्रेशनचा अनिवार्य साथी' असे रूप धारण कर्थी केले हो कळलेचे नाही.

कथा कल ह कळलय नाहा.
गेल्या तीन दशकांत झालेला हा बदल इतका बेमालूमपणे झाला आहे की केक ही फार दुर्मिल गोष्ट होती, हे आपण विसरून गेलो आहोत. बटर आणि क्रीमचा वापर केलेला साधा केक आणि त्याचीच दुसरी आवृत्ती ही चौकलेट केक, असे दोनच प्रकार तेव्हा असायचे. जसजसा केकमध्याला लोकांचा रस वाढत गेला तसतसे केकने वेगळे रूप धारण करायला सुरुवात केली. केक म्हणजे सपात गोल किंवा चौकोन आणि इनोहेटीव्ह केक म्हणजे ट्युटीफुटी घातलेला, असे थोडे वैविध्य सुरुवातीला आले, पुढे त्याच्या अनेक सुधारित आवृत्त्या येत गेल्या आणि मग ड्रायफ्रूट्सपासून तर अनेक गोरीचा अंतर्भव असण्यापर्यंतची, रंग, रूप, चव, आकार अशी उत्क्रांती त्यात होत गेली. सर्व ठिकाणी, सर्व प्रकारांत आणि अनेक स्वादात केकने स्वतःला 'उपलब्ध' करून दिले. सुरुवातीला केक म्हणजे मधल्या वेळेत चहासोबत खाण्यासाठीचा स्पंज केक किंवा मावा केक, एवढेच असायचे. त्यानंतर कुटुंब रचना बदलली, दोघे कमवणारे आणि एक मूल असलेले अशी नवी व्यवस्था आली. 'काटर्चांची' लाडकी मुले झाली आणि त्या मुलांच्या वाढदिवसाच्या पाठर्चा होऊ लागल्या. हळदीच्या कार्यक्रमात सुद्धा पांढऱ्यागुलाबी रंगांची पेये रिचवत, लाल हिरव्या रंगाच्या खाण्यावर ताव मारल्यावर 'केक कापणे' कंपल्सरी होऊ लागले. लग्न ठरले, एनेजमेंट झाली, लग्न झाले, ती प्रेग्रंट झाली, बाळ झाले, बाळाला घरी आणले, बाळ एक महिन्याचे झाले, वर्षाचे होईल, मुलाच्या बापाचे प्रमोशन झाले, आईची बदली झाली, डायव्होर्स झाला, मूळ झाला असे काहीही निमित्त केकला चालरे. दहावी, बारावी पास झाला तर विचारायलाच नको. त्यात आता 'थँक्यू केक'ची भर पडलेली आहे, म्हणजे केवळ बरे वाटावे म्हणून पाठवायचा केक. अलीकडे एका बाईंने तिची गाडी उत्तम दुरुस्त केलेल्या मैकेनिकचे आभार मानण्यासाठी छान केक पाठवला. हळी इटुकल्या कुटुंबासाठी लोकप्रिय झालेले छोटे पाव किलोचे 'बेंटो केक' अशा प्रसंगांसाठी खूप चालतात. सुरुवातीला एक-दोन रंगातच आणि तितक्याच स्वादात असलेल्या केकने गेल्या काही वर्षांत सगळे रस, गंध आणि स्वाद स्वतःमध्ये ब्लॅक होल प्रमाणे गिळळकूट करायला सुरुवात केली. त्यामध्ये फळांचे स्वाद होते आणि त्यातूनच पायंनेपल केक ही सगळीकडे कधीही मिळाणारी केकची श्रेणी तयार झाली. मग फळांच्या स्वरूप आणि क्रूतुसार त्यात बदल होत राहिले. उदा. या महिन्यात मँगो केक मिळतो, पण तो सगळीकडे मिळतो असे नाही. त्याचबरोबर या केकने स्वतःत वेगवेगळ्या मिठाया रिचवायला सुरुवात केली. त्यातून गेल्या काही वर्षांत लोकप्रिय झालेले रसमलाई, गुलाबजाम या मिठायांका कौशल्याने स्वतःच्या

आत घटलेले केक निर्माण झाले. यात थ्रीडी प्रिंटिंग तंत्र आल्यानंतर केकला विविध आकार आणि त्यात कल्पक घटक आणणे शक्य व्हायला लागले. मुलांच्या वाढदिवसाला त्याच्या आवडीची चित्रे असलेले केक यायला लागले. मात्र कितीही प्रयोग झाले तरी सर्वाधिक खपणारा केक हा चॉकलेट केकच आहे. वरेमाप आडवे हात मारल्याने आडवे वाढाणारे लोक अचानक हेल्थ कॉन्सच्या जमातीत सामील व्हायल्यावर मग केकचा मुख्य घटक असलेला मैदा बाजूला पडला आणि त्याच्या जागी गव्हाचे पीठ आले. तेही घातक आहे, असे सांगितले जायला लागले, त्यामुळे ग्लूटन फ्री पीठ म्हणून नाचणी, ज्वारी वैगैरेची पीठे आली. (हे केक ज्यांनी खाल्ले त्यांचे शंभर अपराध माफ व्हायला हवेत. कारण, चांगला केक खायचा असेल तर मैद्याला पर्याय नाही, हे लक्षात ठेवावे.) याच मालिकेत पुढे उपवासाचा केक आला. यात राजिमिरा किंवा शिंगाड्याच्या पिठाचा वापर होतो. हलकेपणासाठी दही, पिकलेली केळी यांचा वापर करून आध्यात्मक शाकाहारी परिणामही साधला जातो. एकेकाळी गॅंसवर खाली रेती ठेवून त्याच्या भोवती हे पीठ साखर आणि दुधबटरचे मिश्रण गोल पसरवून भाजून घ्यावे लागायचे. मग तो केक त्यातील प्रमाण आणि प्रक्रियेनुसार मज़सूत वाटीत 'इडली एवडा नरम' पासून तर 'फरशी तोडणाऱ्या दागडासारखा कठीण' असे कोणतेही रूप तो धारण करायचा. नंतर वेगवेगळ्या प्रकारची ओहन्स आली आणि तापमान नियंत्रित करणारी यंत्रे तंत्रे आली. पूर्वी केवळ नवच्याच्या वाढदिवशी त्याला खुश करण्यासाठी किंवा मुलांचा वाढदिवस साजरा करण्यापुरती मयादित असलेली घरी केक बनवण्याची हौस लॉकडाउनच्या काळात नोकरी गमावलेल्या अनेकांसाठी संसार सावरणारी ठरली. अनेक महिलांना लोणीची पापडाच्या पारंपरिक गृहउद्योगाच्यातिरिक्त अधिक ग्लॅमरस कमाईचा पर्याय त्याने दिला. शहराच्या प्रत्येक गलीत नवीन केकची दुकाने रेस्तराँच्या वेगात उघडायला लागली. अनेक ठिकाणी आपापल्या पद्धतीची आणि लौकिकाची केकची दुकाने आहेत. प्रत्येकाच्या हातानुसार त्याची चव बदलते. प्रत्येक जण आपली सर्जनशीलता त्याच्यामध्ये आणतो आणि आपल्या पद्धतीने ती लोकप्रिय करतो. पूर्वी केक केवळ खाण्यासाठी असायचा, आता तो लावण्यासाठी पण वापरला जातो. गेल्या पंचवीस वर्षात महत्त्वाची घडामोडी घडली ती म्हणजे कॉर्पोरेट संस्कृतीचे आगमन. त्यातून मुख्यतः पाश्चात्य संस्कृती वेगाने लोकांच्या आयुष्यात शिरली. या कॉर्पेट कल्वरमध्ये एक एचआर नावाचा प्रकार आला. त्यांनी कर्मचाऱ्यांचे वाढदिवस साजरे करण्यास सुरुवात केली. मग त्यामध्ये दोन केक मागवले जाऊ लागल, एक खाण्यासाठी, एक फासप्यासाठी.

ते खूप लोकप्रिय झाले आणि केकची विक्रीही दुप्पट झाल्याने अर्थकारणाला वेग आला. ऑफिसमधली संस्कृती साहजिक घरीही आली. मग घरच्या मंडळीवरही असे प्रयोग सुरु झाले. अॅल्युमिनियम भाऊंयांपासून मायक्रोवेव, ओटीजी अव्हगपर्यंत त्याचे रूप बदलले आहे. आधीचा केक नुसता 'असायचा', आता त्यावर दुनिया 'वसलेली' असते. ही कलात्मक मांडणी कधी कधी अविश्वसनीय असते. मात्र असे केक मुख्यत: पाण्यासाठी असतात. पण केकचा खरा आस्वाद घ्यायचा असले तर उत्तम रेड वेल्वेट किंवा उत्कृष्ट चीज केक (विथ रासबेरी सॉस ऑफकोर्स) याचा एक मोठा तुकडा घेऊन कोपन्यात एकटे बसावे. जसजसा तो चमच्या चमच्याने पोटात जातो, तसेतशी आतमध्ये रुतून बसलेली दुखेआणि जगाबद्दलच्या शिकायती यांची डोळ्यावाटे वाफ बाहेर जाते. पूर्वी केक पोट भरायचे, आता मनात आनंद भरतात. बेकिंग तंत्रात साधने महत्त्वाचीच, तसे त्यांचा वापर करण्याचे कौशल्यही महत्त्वाचे. यात अच्युकता महत्त्वाची, अत्यंत काळजीपूर्वक तापमाने बघावी लागतात. काही मार्गपुढे झाले तर टेक्ष्यर बदलले. अन्य पदार्थानुसार, मीठ, तिखट टाकून पुन्हा शिजवून, गोडवा आदी बदलता येत नाही. जागितिकीकरणात देशसीमांच्या पलीकडे पसरलेल्या आणि ऑटोमेशनने सगळे सपाट झालेल्या जमान्यात जगभर मिळणाऱ्या केकने आपली स्थानिक आणि खासगी वैशिष्ट्ये टिकवून ठेवली आहेत. याची हीच सुंदर बाजू आहे की, औद्योगिकीकरण, तंत्रज्ञान खूप वेगात वाढलेले असले तरी केक अजूनही माणसाच्या हाताच्या स्पर्शाला भुकेलेली आणि त्याच्या अधीन असलेली कला आहे. ती तंत्र आणि कला याचा संगम आहे. त्याचे औद्योगिकीकरण झालेले नाही. इति 'केक'वली संपर्ण.

डोळ्यातील भावना डोळेच वाचू शकतात!

फॉर्म भरून दिला, की मरणोत्तर नेत्रदानाचे कार्य सत्काराणी लागेल. एखाद्या व्यक्तीच्या शरीराचे सर्व भाग महत्वाचे असतात, परंतु यामध्ये डोळ्याना थोडे अधिक महत्व असते. डोळे ही देवांने दिलेली सर्वोत्कृष्ट अमूल्य देणारी आहे. ज्याचे डोळे नसातात त्यांच्याकडूनच त्याचे मूल्य चांगले समजू शकते. मृत्युनंतर डोळे दान देऊन आपण कोणालाही नवीन जीवन देऊ शकतो. नेत्रदानाचे महत्व लक्षात घेऊनच दरवर्षी १० जून हा दिवस जगभर अंतरास्त्रीय दृष्टिदान दिवस म्हणून साजरा करण्यात येतो. या माध्यमातून लोकांना नेत्रदानाचे महत्व सांगून नेत्रदानाची जनजागृती केली जाते. जागतिक नेत्रदान दिनाचे उद्दिष्ट च नेत्रदानाचे महत्व या बदलची जनजागृती करून लोकांना किंवा त्यांच्या नातेवाईकांच्या मृत्युनंतर डोळे दानास प्रवृत्त करणे आहे. अंथत्व ही विकासशील देशांमध्ये प्रमुख सावंजनिक आरोग्याच्या समस्यांपैकी मुख्य समस्या आहे. जागतिक आरोग्य संघटना- डब्ल्यूएचओ अनुसार कार्निंग संबंधित आजार, मोतीर्बिंदू आणि काचबिंदू नंतर होणाऱ्या दृष्टीहानी आणि अंथत्वाच्या मुख्य कारणांपैकी आहे.

सुप्रसिद्ध नेत्रविशारद डॉ. आर.

ए. भालचंद्र यांच्या स्मृतिप्रीत्यर्थ हा दिवस दृष्टिदान दिन म्हणून साजग केला जातो. मत्खनंतर

येऊन ते दुम्न्याला म्हणजे ज्या व्यक्तीला दृष्टी नाही
अशा व्यक्तीला सहज देता येतात. त्यामुळे त्या अं
व्यक्तीचे भविष्य उज्ज्वल होऊ शकते. दान देणाऱ्या
अशा व्यक्ती एकप्रकार समाजसेवा करीत असल्याचा
त्रिय त्यांना मिळते. अशा सामाजिक स्वरूपाच्या
केलेल्या दानामुळे त्या व्यक्तीच्या मनाला शांती, सुख
समाधान व पुण्यही प्राप्त होते. डोळे ही ईश्वराने मानवाला
दिलेली फार मोठी लखालाभ देणगी आहे; परंतु काहा
व्यक्ती यापासून वंचित असतात. काही कारणास्त
त्यांना अंधत्व प्राप्त होते. जन्मानंतर त्यांना अंधत्व
येते. त्यामुळे अशा व्यक्ती जगाचे सौंदर्य पाहू शकते
नाहीत. सौंदर्यानि भरलेली सृष्टी ज्यांना पाहता येते
नाही, ते या सृष्टीसौंदर्याला मुकतात. या व्यक्तींना
नेत्र मिळाले, तर ते सृष्टीचा आस्वाद घेऊ शकतीला
माणुसकी या नात्याने दृष्टी असणाऱ्या व्यक्तीने दृष्टिहीन
व्यक्तीला नेत्रदान केले, तर दात्याच्या जीवनात
नक्कीच सारथक होईल. मानवी जीवनात दृष्टीला प्रचंड
महत्व आहे, कारण डोळे असले तर कोणतेही
काम मनुष्य सहज करू शकतो. त्यामुळे दृष्टी आ
सृष्टी किंवा असेल दृष्टी तर दिसेल सृष्टी या म्हणून
प्रचलित झाल्या आहेत. माणूस जगातील सृष्टिसौंदर्य
आपल्या चक्षुंद्वारे अंत: करणात साठवून ठेवू शकते
त्यामुळे मानवाच्या पंच इंद्रियांमध्ये डोळ्यांना मानात
स्थान आहे. डोळ्यांचा उपयोग नयनरम्य, मनोहर
सृष्टीसौंदर्य आस्वाद घेण्याबरोबर त्यांची छबी सुकू
चित्राद्वारे इतरांनाही देता येते. दृष्टीहिन मानवाला
नयनसुख मिळून जगाच्या सौंदर्याचा आस्वाद घेता
यावा, यासाठी नेत्रदान, डोळेदान किंवा दृष्टिद
करण्याचा निर्णय प्रत्येक मानवाने केल्यास त्याच

फायदा जगातील नेत्रहीन मानवास निश्चितच होवू
शकेल. अर्थात व्यक्तीने मरणोत्तर नेत्रदान
केल्यास मानवी जीवनात त्याचा उपयोग अंध
व्यक्तीस निश्चितच होईल.

डोळ्यांमुळे माणसांच्या चेहन्यावरील हावभाव, स्वभाव प्रत्येक व्यक्ती सहज ओळखू शकतो. त्यामुळेच विविध भाषांमध्ये डोळ्यांच्या विशेषणांची गाणी तयार झाली आहेत. उदा. डोळ्यात वाच माझ्या तू गीत भावनांचे, डोळे हे जुलमी गडे रोखूनी मज पाहू नको आदी. डोळे माणसाला सौंदर्याबरोबरच अनेक गोष्टी शिकवतात. ते इतर अवयवांपेक्षा अधिकची माहिती माणसाला देतात, जसे की चेहरेपट्टी वरून ओळखला जाणारा व्यक्तीचा स्वभाव, कोणत्याही गोष्टीकडे पाहण्याची दृष्टी त्यातून घेतला जाणारा बोध, त्यामुळे दृष्टिदानाचे महत्व चटकन माणसाला जाणवते. दृष्टीहीन या सर्व गोष्टीना मुकतो, त्याच्या जीवनातील अंधार दूर होण्यासाठी किमान प्रत्येक व्यक्तीने मरणोत्तर नेत्र दान करण्याचा संकल्प केला पाहिजे. भारत सरकारने यासाठी विविध योजना हाती घेतल्या आहेत. दृष्टिविकार प्रतिबंधक आणि अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रम हा शंभर टक्के केंद्र सरकार पुरस्कृत असून अनेक नेत्रपेढ्या, फिरती नेत्रपथके कार्यरत आहेत. राज्यात सुमारे नऊ लाखांपेक्षा जास्त अंध व्यक्ती असून या नेत्रदान जागृतीमार्फत लाखो व्यक्तींना दृष्टी प्राप्त होऊ शकते. सन १९७९नंतर अंधत्व निवारणासाठी नेत्रशिंबीर कार्यक्रम घेण्यात आले आहेत. महाराष्ट्रात जवळजवळ १३ नेत्रचिकित्सक पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. नेत्रदान हे सर्वश्रेष्ठ दान मानण्यात आले आहे; शिवाय नेत्रदान हे मृत्युनंतर करायचे असल्याने कसलीच भीती नाही. नेत्रदानासाठी व्यक्तीच्या मृत्युनंतर दोन तासांच्या आत डोळे काढले गेले पाहिजेत. नेत्रदान करणाऱ्या त्याच्या नातलगांकडून पूर्ण प्रक्रिया करून घेण्याची जबाबदारी सोपवावी; म्हणून जिवंतपणी त्या व्यक्तीने संबंधित नातेवाइकांना ही जबाबदारी सोपवून तशी नोंद विहित फॉर्मवर नोंद करावी. टाईम्स आय रिसर्च फाउंडेशनच्या एका पाहणीनुसार ५.५ लाख नेत्रदात्यांपेकी १५ ते ४० वयोगटातील, तर केवळ ४ टक्के व्यक्ती ही ६० वर्षांवरील वयोगटातील आहेत, तर हे प्रमाण वाढणे ही काळाची गरज आहे.

!! विश्व नेत्रदान दिनानिमित्त सर्वांना संपूर्ण सप्ताहभर हार्दिक हार्दिक शुभेच्छा जी !!

6. *What is the relationship between the two concepts?*

श्री कृष्णकुमार गो. निकोडे गुरुजी.
पोटेगावरोड, गडचिरोली,
फक्त मधुभाष- ७९३२७९६६८३.

युवकांमधील वाढत्या आत्महत्या

आजच्या बदललेल्या, वेगवान जीवनशैलैत ताणतणाव आणि त्यातून उद्भवणाऱ्या मनोविकारांचे वाढते प्रमाण सर्वसामान्यांच्या मनात धडकी भरवणारे आहे. चिंता, नैराश्य, बायपोलर डिसऑर्डर, स्किझोफ्रेनिया, मादक पदार्थांची व्यसने या सर्व विकारांनी बाधित व्यक्तींची संख्या दिवसेदिवस वाढत आहे. या मानसिक विकारांच्या जंजाळातून उद्भवणाऱ्या आत्महत्या हा सामाजिक चिंतेचा विषय बनला आहे. संगणक आणि मोबाइल तंत्रज्ञानाचे फायदे युवा पिढीला होत आहेत; पण त्याचीच दुसरी दुदैवी बाजू म्हणजे, या तांत्रिक प्रगतीतून जन्माला येणारे मनोविकार आणि आत्महत्या युवकांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आढळत आहेत. गेल्या काही वर्षांतील भारतीय तरुणांच्या आत्महत्यांची आकडेवारी आणि त्यामागील कारणे पाहिल्यास अनेक गोष्टी स्पष्ट होतात. सन २०१४ ते २०२१ या सात वर्षांत पुरुषांनी आत्महत्या करण्याच्या घटनांमध्ये २५ टक्क्यांनी वाढ झाली, असा दावा 'द लॅन्सेट' या वैद्यकीय नियतकालिकाच्या, 'रिजनल हेल्थ'च्या अहवालात करण्यात आला होता. सन २०१४मध्ये ४२,५२१ महिलांनी, तर ८९,१२१ पुरुषांनी आत्महत्या केली. सन २०२१मध्ये हे प्रमाण २.६४ पटीने वाढले. त्या वर्षी ४५.०२६ महिलांनी, तर १,१८,९७९ पुरुषांनी आत्महत्या केल्या.

ट्रेंड आणि आकडेवारी
सन २०२४मध्ये आयोजित केलेल्या 'स्कोपिंग
रिह्वू'मध्ये भारतीय किशोरवयीन आणि तरुण
मुला-मुर्लींमधील आतमहत्येच्या पद्धती व
जोखीम घटक तपासले गेले. त्यातील प्रमुख
निष्कर्षांनुसार :

अलीकडे किशोरवयीन मुलांमध्ये आत्महत्येचे प्रमाण चिंताजनक वाढले आहे. गळफास लावून घेणे आणि विषारी पदार्थ घेणे या पद्धती किशोरवयीन मुले सर्वाधिक वापरतात. भारतीय तरुणांमध्ये सर्वात जास्त प्रमाणात नोंदवलेल्या गेलेल्या जोखीम घटकांची टक्केवारी काळजी निर्माण करणारी वाटते. १. मानसिक आरोग्य समस्या (५४.२८ टक्के) : यामध्ये चिंताविकार, नैराश्य आणि व्यसनांचा समावेश होता.

हाता.

२. नकारात्मक किंवा क्लेशदायक कौटुंबिक समस्या (३४.२८ टक्के) : जीवनशैलीतील बदलामुळे कुटुंबाच्या दैनंदिन जीवनात बदल झाले आहेत. आई-वडिलांचे एकमेकांशी असणारे संबंध, संभाषणे आणि कलह नकारात्मकतेच्या दिशेने प्रवास करू लागले

A person is sitting alone on a park bench, looking sad or distressed. The scene is set in a park with trees in the background. The person is sitting with their head down, arms wrapped around their knees. The lighting is dim, suggesting it might be raining or the photo was taken at dusk.

આનેક પ્રાણીઓ વિના કરાવતા હૈનો પાંચો આદે સેનાત

आहत. मुलाना दिला जाणारा वळ घटता आहे. त्याच्यावर मूलभूत संस्कार अभावानेच केले जात आहेत आणि मुलांना सामाजिक वर्तणुकीची जाणीव करून देण्याबाबतची जबाबदारी नाहीशी होत आहे. पालकांच्या आर्थिक, मानसिक आणि सामाजिक समस्यांचे, असंस्कृत वर्तणुकीचे यतात.

६. आर्थिक संकट (८.७५ टक्के) : पालकां उद्धवणारी आर्थिक संकटे, युवकांचे वैयक्तिक संबंध, इंटरनेट; तसेच सोशल मीडियात मिळाणारी आभासी प्रलोभने आणि त्यात उद्धवणारी आर्थिक संकटे.

७. नातेसबध (८.७५ टक्के) : घटत चालले कौटुंबिक आणि नातेसंबंध, मैत्री प्रेमप्रकरणातील निराशा हे सांगणेशन बाबतचे प्रश्न, हा एक महत्वाचा घटक आज झापाट्याने वाढत चालला आहे.

सरकारी नोकच्यांसाठीच्या स्पर्धा परीक्षा मुलांवर असह्य ताण निर्माण करतात.
 ४. सामाजिक/जीवनशैली घटक (२० टक्के) : पाश्चात्य जीवनशैलीचे अनुकरण करण्याची इच्छा; विशेषत: महागडी उपकरणे, वस्त्रे, फॅशनच्या अंतर्गत येणाऱ्या गोष्टी, स्नी-पुरुष संबंध, इच्छेनुसार न मिळाल्यामले किंवा त्यात मानाला चास टेणाऱ्या शैक्षणिक ताण शैक्षणिक दबाव हे भारतीय तरुणांना आत्महत्येसाठी प्रवृत्त करणारे महत्वाचे कारण आहे. एका सर्वेक्षणात, १५-२५ वर्षांच्या वयोगटातील ६५ टक्के युवकांनी शैक्षणिक ताणतणाव, पालकांच्या अपेक्षा, अपयश आर्थिक तातेसंबंधातील समस्यांमध्ये आत्महत्येसाठी प्रवृत्त करणारे महत्वाचे कारण आहे.

न मिळाल्यामुळे किंवा त्यात मनाला त्रास दणीच्या घटना घडल्यामुळे होणाऱ्या आत्महत्या.
५. हिंसा (२२.८५ टके) : कौटुंबिक हिंसाचार, पालकांचे एकमेकांमधील हिंसक वाद, मुलांना होणारी मारहाण, शेजारी किंवा मित्रांकदून होणारी शाब्दिक आणि शारीरिक हिंसा, मुला-मुर्लींवर होणारे लैंगिक अत्याचार हे घटक यामध्ये प्रामुख्याने नात सबधाताल समस्यामुळे आत्महत्या के त्याची नोंद के ली गेली आहे. सं २०२१मध्ये १८ ते ३० वर्षे वयोगटाती ५६, ५४३ व्यक्तींनी आत्महत्या केल्या. यामध्ये ७१४ युवकांमध्ये परीक्षेत अयशस्वी होणे, आत्महत्येचे कारण आढळले.
 प्रतिबंधात्मक उपायांची गरज

या निष्कर्षांमधून, नेमकी कारणे शोधून,
युवकांमधील आत्महत्यांबाबत प्रतिबंधक
उपायांची गरज अधोरोखित होते. मानसिक
आरोग्याचा पाठपुरावा, जागरूकता शालेय
आणि महाविद्यालयीन स्तरावर होणे
गरजेचे आहे. टेलिविजन, चित्रपट,
संगणक आणि मोबाइलमधून निर्माण
होणाऱ्या आभासी जगाचे परिणाम मुलांवर
होण्याआधीच कसे रोखता येतील याचा
विचार; त्याबाबतच्या योजना राष्ट्रीय
स्तरावर कार्यान्वित करणे महत्वाचे ठरते.
मानसिक आरोग्याला सामाजिक गरज म्हणून
प्राधान्य दिले पाहिजे. घरातील
किशोरांसाठी, तरुणांसाठी पोषक वातावरण
हवे. प्रत्येक भारतीयाने एक गोष्ट लक्षात
ठेवायला हवी, ती म्हणजे व्यावसायिक मदत
घेणे आणि मानसिक समस्यांसाठी असलेली
अधिकृत हेल्पलाइन वापरणे. यामुळे अनेक
संभाव्य घटना आधीच लक्षात येऊ शकतात.
स्वतःच्या किंवा ओळखीच्या कुणाच्याही
आयुष्यात मानसिक समस्या असल्यास
मनांविकारतज्ज्ञांची, प्रमाणित
व्यावसायिकांची मदत घ्यायला टाळाटाळ करू
नका.

निसटत्या पराभवाचा दिलदारपणे स्वीकार करून
पृथ्वीराज साठे यांनी मतदारसंघात सुरु केला आभार दौरा

आभार दौऱ्यात अनेक ठिकाणी मतदार होत आहेत भावूक

अबाजागाइ | प्रातानधा

महाराष्ट्र राज्यात नुकत्याच विधानसभेच्या सावाक्रिक निवडणूका संपन्न झाल्या. निवडणुकीसाठी उभे असलेल्या काही उमेदवारांना जय ते काहींना पराजय स्वीकारावा लागला. विधानसभेच्या निकालानंतर शरदचंद्र पवार यांनी सर्व पराभूत उमेदवारांची बैठक बोलावून त्यांना पराभवाने खुचुन न जाता पुढी जोमाने जनतेत मिसळून त्यांची कामे करण्यासाठी प्रेरित केले. शरद पवारांचा या वयातील देखील उत्साह व ऊर्जा पाहून बैठकीत उपस्थित सर्व उमेदवारांना नवीन सफूर्ती मिळाल्याचे जाणवले.

झालेल्या विधानसभा निवडणुकीच्या
दरम्यान केजे विधानसभा मतदारसंघातील महाविकास
आघाडीचे उमेदवार पृथ्वीराज साठे यांचा केवळ २६००
मतांनी निस्टात पराभव झाला. मात्र झालेल्या पराभवाने
खचून न जाता त्यांनी त्या पराभवाचा मोठ्या दिलदार
पणे स्वीकार करून मतदारसंघातील अवघ्या
१,१४,३९४ (एक लाख चौदा हजार तीनशे चौर्यांनुक्त)
मतदारांनी मतदारानुपी दिलेल्या आशीर्वादाबद्दल
त्या सर्व मतदारांचे आभार व्यक्त करण्यासाठी पृथ्वीराज
साठे यांनी संपूर्ण मतदारसंघात गुरुवार दि २८ पासून
मतदारांसाठी आभार दौरा सुरु केला आहे. या दौऱ्यात
जागोजागी मतदार बंधू भगिनी या अत्यंत भावूक
होऊन पृथ्वीराज साठे यांचे स्वागत करत करून
त्यांनी दाखवलेल्या दिलदार पणाचे कौतुक देखील
कताना दिसून येत आहेत. केजे विधानसभा मतदार

सधासाठी राष्ट्रपादा काप्रेस रारेड प्रॅफ पाया योदाकळून महाविकास आघाडीचे उमेदवार म्हणून निवडणुक लढवण्यासाठी उभे होते. मतदानावेळी उमेदवारी जाहीर होण्यासाठी झालेल्या विलंबामुळे प्रचारासाठी अत्यंत

कना कालायदा निघाला होता. नाव अशाही परस्थितीत यांनी रात्रीचा दिवस करून संपूर्ण मतदार संघ पिंजून काढत प्रत्येक मतदारपर्यंत पौचण्याचा प्रयत्न केला व त्यात ते यशस्वी देखील झाले होते.

त्वाय फालत म्हूळ वृद्धराज साठ थांना कड मतदार संघातुन १,१४,३९४ मतदान मिळाले आहे मतदान दिलेल्या सर्व मतदारांचे आभार व्यक्त करणे हे आपले कर्तव्य असल्याच्या भावेने पृथीविराज

साठ याना दि २८ गुरुवार पासून मतदाराचा आभार दैरा सुरु केला आहे. आजपर्यंत पृथ्वीराज साठे यांनी आभार दौऱ्यादरम्यान मतदार संघातील, आनंदवाडी, मांडवखेल, कळसंबर, भंडारवाडी, करेगळ्हाण, वडगाव कळसंबर, सोनपेठ, जैताळवाडी, येळंबघाट, खर्डवाडी, धावज्याचीवाडी, पांढऱ्याचीवाडी, बाळापूर, अंबिल वडगाव, सात्रा पोतरा, मुर्षदपूर, सावरगाव, अंधापुरी, नेकनूर, श्री क्षेत्र चाकरवाडी टाकळी, कोरेगाव, शिरपूर, जाधवजवळा, कदमवाडी, डोणगाव, मस्साजोग, आरणगाव, कळेगाव, पिंपऱी, कापरेवाडी, केवडगाव, बोरगाव, भोपळा, वरपाव, चिंचोली, सारूकवाडी, डोका, सातेफळ, हदगाव, मांगवडगाव, लाखा, आणि साळेगाव गावात प्रत्यक्ष भेटी देऊन तेथील गावकच्यांचे व मतदारांचे आभार व्यक्त केले. या भेटीदरम्यान पृथ्वीराज साठे यांच्या निसटत्या पराभवामुळे मतदार बळू भणिर्निंच्या डोळ्यात अशू दाटून आल्याचे अनुभवताच साठे देखील अनेक वेळा गहिवरून घेत होते. मात्र उलटपक्षी साठेच मतदारांना खचून जाऊ नका यापुढेही मी सदैव आपल्या सुखदुखाचा साक्षीदार होणार असल्याचे सांगत आपण यापुढेही एकदिलाने काम करण्याचे आवाहन करत होत. महाविकास आधाडीचे उमेदवार पृथ्वीराज साठे यांना केज मतदार संघातून मतदारांसह खासदार बजरंग सोनवणे, राजकिशोर मोदी, डॉ नंदेंद्र काळे, हारून इनामदार, सौ. सिताराई बनसोड, सुरेशतात्या पाटील यांच्यासह अनेक नेत्यांची मोलाची साथ मिळाली.

महायुतीत मतभेद नाही तिन्ही पक्ष मिळून उच्च पदाचा निर्णय घेऊ-देवेद्र फडणवीस

नागपूर (वृत्तस्था)

आमच्या महायुतीमध्ये कुठलेही मतभेद नाहोत, असे म्हणत भाजप नेते देवेंद्र फडणवीस यांनी मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी घेतलेल्या पत्रकार परिषदेवर भाष्य केले आहे. नागपूर येथे पत्रकारांशी देवेंद्र फडणवीस यांनी संवाद साधला. पक्ष श्रेष्ठींशी चर्चा करून पुढील वाटचाल ठरवली जाणार असल्याचे देखील त्यांनी यावेळी सांगितले आहे.

देवांद्र फडणवीस म्हणाले, शिंदे साहेब असतील, पवार साहेब असतील निश्चितपणे आम्ही सगळे एकत्रितच आहोत. आमच्या महायुतीमध्ये कुठलेही मतभेद नाहीत. आम्ही निवडणुकीच्या पूर्वी देखील सांगितले होते की सगळे निर्णय सोबत बसून होतील. आमचे श्रेष्ठी असतील ते आमच्यासोबत बसून सगळे निर्णय घेतील. त्यामुळे मला असे वाटते की कोणाच्या मनात किंतु परंतु असेल तर आज माननीय एकनाथ शिंदे साहेबानी तो देखील दूर केला आहे. पुढे बोलताना देवेंद्र फडणवीस म्हणाले, मुख्यमंत्रिपदाबाबतच्या चर्चेला लवकरच आपल्याला उत्तर मिळेल. तिन्ही पक्ष मिळून मुख्यमंत्रिपदाबाबतचा निर्णय लवकरच घेतील. आम्ही सगळे पक्ष श्रेष्ठींशी चर्चा करत आहोत. लवकरच आपल्याला याचे उत्तर मिळेल. आधी मुख्यमंत्री ठरेल आणि मुख्यमंत्री ठरल्यानंतर ते मंत्रीपदे कोणाला द्यायची हे ठरवतील. त्यामुळे मला

पराभव मोठ्या मनाने मान्य करावा लागतो
धनंजय मुँडेंचा नाना पटोलेंना टोला
ईव्हीएमवर बोलणे हा भाबडेपणा

शिंडा (वृत्तसंस्था)
 काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष नाना पटोले यांनी
 निवडणूक आयोगावरच प्रश्नचिन्ह उपस्थित
 केले. जनतेची मते चोरण्याचे काम
 निवडणूक आयोग करत असल्याचा
 आरोप नाना पटोले यांनी केला होता.
 यावर राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार गटाचे
 नेते धनंजय मुंडे यांनी प्रत्युत्तर दिले आहे.
 पराभव मोठ्या मानाने मान्य करावा
 लागतो. आम्ही लोकसभा निवडणुकीवेळी
 मान्य केला होता, असे मुंडे म्हणाले.
 जनतेने आम्हाला दिलेला यश हे
 महाविकास आधारीच्या नेत्यांनी मोठ्या
 मानाने कबल करावे. असा टोलाही धनंजय

मुऱ याना नाना पटाल याना
लगावला. विधानसभा निवडणुकीत
महाविकास आघाडीचा दारुण पराभव
झाला. त्यांना ५० चा आकडाही गाठता
आला नाही. महाविकास आघाडीच्या
नेत्यांनी या पराभवाचे खापर ईव्हीएमवर
फोडले. नाना पटोले यांनी निवडणूक
आयोगाला सवाल मतदानाच्या टक्केवारीत
झालेल्या तफावतबाबत उत्तर मागिले.
यावर धनंजय मुऱे यांनी प्रतिक्रिया दिली.
ते शिर्डी येथे माध्यमांशी बोलत
होते. धनंजय मुऱे म्हणाले, तुम्ही लोकसभेत
जिंकता तेव्हा तुम्हाला जनतेने जिंकवले.
आता तम्ही विधानसभेत इत्यात तेव्हा तमची

हा हार इळ्हाएममुळ झाला, अशा पद्धतीचा
सुरु असलेला भाबडेपण महाराष्ट्रातील
जनतेला कठून चुकला आहे तर
ईळ्हीएमबाबत मतदान कसे झाले ? उशिर
का झाले ? याबाबत बोलण्यात काहीही
अर्थ नाही. पराभव मोठ्या मनाने मानू
करावा लागतो. आम्ही देखील लोकसभा
निवडणुकीतील पराभव मान्य केला होता
तेव्हा आम्ही ईळ्हीएम वगैरे बोललो नाही
असे ते म्हणाले. जनतेने आम्हाला दिलेला
यश हे महाविकास आघाडीच्या नेतृत्वात
मोठ्या मनाने कबूल करावे, असा टोलावा
धनंजय मुंडे यांनी नाना पटोले यांना
लगावला मंत्रीपात्राबाबत म्हायरीतीचे घरिग

नेत जा निण्य एकत्रित बसून धताल, ता
आम्हा सर्वांना मान्य असणार आहे, असेही
त्यांनी सांगितले. धनंजय मुंडे यांनी विजय
वडेलीवार यांच्यावरही टीका केली. कांग्रेसचे
नेते जे म्हणतायात किंवा आरोप करताय
त्यांची काय अवस्था झाली हे त्यांनी एकदा
बघावे. ते कोठे होते आणि आता कुठे
आले आहेत. त्यांनी जी काही आहे, तेवढी
पण ठेवली नाही. जेवढी लाज राहिली आहे
तेवढी तरी त्यांनी राखावी. २०२९ चे
सांगण्यापेक्षा आज महाराष्ट्रातील मायबाप
जनतेने तुम्हाला जो धडा शिकवला,
त्याबद्दल बोला ना? अशी टीका त्यांनी
विजय वडेलीवार यांच्यावर केली

राज ठाकरे यांचे पराभूत उमेदवारांना ईळ्हीएम
विरोधात पुरावे गोळा करण्याचे निर्देश

पुण (वृत्तस्था)
महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे अध्यक्ष राज ठाकरे यांनी आज पुण्यात मनसेच्या पराभूत उमेदवारांची बैठक घेतली. राज ठाकरे यांनी उमेदवारांचे म्हणणे ऐकून घेतले. यावेळी पराभूत उमेदवारांनी इव्हीएमवर संशय व्यक्त केला. निवडणुकीत कोणते फॅक्टर महत्वाचे ठरले यावरही बैठकीत चर्चा झाली. राज

ठाकरे याना सवाचा मत एकून घतला. तसेच ईव्हीएमबाबत पुरावे गोळा करण्याच्या सूचना उमेदवारांना दिल्या. या सर्व घडामोर्डीवर राज ठाकरे लवकररच आपली भूमिका मांडणारा आहेत.

राज ठाकरे यांनी घेतलेल्या बैठकीत राज्यातील मनसेचे पराभूत झालेले ८२ उमेदवार तसेच त्या-त्या जिल्हांचे जिल्हाध्यक्ष उपस्थित

हात. यावळा नवडणुकासद्भात उमेदवाराकी
विचारणा करण्यात आली. यावेळ्या
उमेदवारांनी ईव्हीएमवर संशय व्यक्त केला.
मनसेचे माजी आमदार राजू पाटील यांना
आपल्या गावात एकही मत न मिळाल्यान.
म्हटले आहे. हडपसर मतदारसंघाचा
मतमोजणीमध्ये मनसेच्या उमेदवाराला १००
मते जास्त मिळाली. तर राष्ट्रवार्दीच्या

उमदवाराला ६०० मत जास्त मिळाल्याच सांगण्यात आले. पोस्टल मतमोजणीवेळी महाविकास आघाडीला बहुमत मिळण्याचा अंदाज दिसत होता. मात्र, ईव्हीएम मशीनमधील मतमोजणी झाल्यानंतर सगळे निकाल वेगळे लागायला लागले. अशा अनेक शंका मनसेच्या उमेदवारांनी या बैठकीत सांगितल्या.

साखर कारखान्याचा गळीत हंगाम सुरु झाला, कारखान्याची धुराडी पेटली भावाचे काही ठरेना शेतकऱ्यांना ऊस दराची अपेक्षा

अहिल्यानगर | पतिनिधी

विधानसभा निवडणुकीचा हंगाम संपला. आता साखर कारखान्याचा गळीत हंगाम मुरु झाला. आता पर्यंत जिल्ह्यात २३ पैकी केवळ १६ कारखान्यांची धुराडी पेटली आहेत. दराबाबत कोणी अवाक्षरही काढलेले नाही.या निवडणुकीत बहुतांशी साखर कारखानदारांचा पराभव झाल्याने आणखीच शांतता पसरली आहे. निवडणुकीमुळे यंदाच्या हंगामास उशीर झाला. हंगामाच्या तोंडावर निवडणुका आल्याने दराबाबत चाडाओढ लागेल, अशी अपेक्षा होती. मात्र, तसे झाले नाही. उलट ऊस हंगामाकडे सर्वांचे दुर्लक्ष झाले. बहुतांशी साखर कारखानदार हे विधानसभेसाठी उमेदवार होते. त्यांच्याकडून दर जाहीर झाला नाही. आचारसंहितेमुळे कदाचित त्यांना अडचण आली असावी. परंतु शेतकऱ्यांत यंदा कोणता कारखाना किती दर देतो, याची उत्सुकता आहे. जिल्ह्यातील तब्बल २२ कारखाने परवान्याच्या प्रतीक्षेत होते. त्यापैकी के वळ सोळा कारखान्यांनाच गळीताचा परवाना मिळाला आहे. साखर आयुक्त कार्यालयाच्या पोर्टलवर जिल्ह्यातील २२ कारखान्यांनी गळितासाठी

परवाना मागितला होता. त्यातील १६ साखर
कारखान्यांनी हंगाम सुरु केला आहे.
जिल्ह्यात १३ सहकारी आणि ९ खासगी,
असे २२ कारखाने आहेत. त्यांनी सर्वांनी
परवान्यासाठी अर्ज केला आहे. मंत्री गटाने
१५ नोव्हेंबरपासून हंगाम सुरु करण्यास
परवाना होता. त्यानंतर टप्प्याटप्प्याने परवाना
मिळाला. उर्वरित कारखान्यांचे परवाने
प्रलंबित आहेत. नगर जिल्ह्यात यंदा १
लाख ४२ हजार ६४९ हेक्टरवरील ऊस
गळीतासाठी उभा आहे. मार्गील वर्षीच्या
तुलनेत यंदा ऊस कमी नाही. गेल्या वर्षी
१ लाख ५० हजार हेक्टरवर ऊस होता.
मात्र, मार्गील वर्षीच्या तुलनेत यंदा
कारखानेही कमी आहेत. त्यामुळे शेतकऱ्याची
धास्ती वाढली आहे. जिल्ह्यात अंबालिका,
बारामती, मुळा, ज्ञानेश्वर, नागवडे, थोरात,
कोल्हे, काळे हे कारखाने उसाला चांगला
दर देण्यात आघाडीवर असतात. मात्र,
त्यातील बहुतांशी कारखानदारांना या
निवडणुकीत पराभवास सामोरे जावे लागले.
ऊसदराबाबतची कोंडी कंधी फुटते, याविषयी
उत्सुकता लागली आहे. कुकडीचे राहुल

जगताप, नागवडेचे अनुराधा नागवडे, केदारेश्वरचे प्रताप ढाकणे, ज्ञानेश्वरचे चंद्रशेखर घुले, मुळाचे शंकरराव गडाख, प्रसादचे प्राजक्त तनपुरे, थोरातचे बाळासाहेब थोरात यांचा या निवडणुकीत धक्कादायक पराभव झाला. त्याचा दावावर परिणाम होण्याची भीती शेतकऱ्यांना आहे. श्रीगांदे तालुक्यातील आंकोर आणि कुकडी साखर कारखान्याचे परवाने रखल्ले आहेत. त्यांचे प्रस्ताव कारखानास्तरावरच आहेत. विविध योजनांचा निधी न भरल्याने त्यांचे प्रस्ताव परत पाठवले आहेत. त्यात संगमनेर तालुक्यातील गजानन कारखान्याचाही समावेश आहे. केदारेश्वर, स्वामी समर्थ, वृद्धेश्वर आणि गणेश कारखान्याचा परवाना आयुक्त स्तरावर प्रलंबित असल्याचे सूत्रांनी सांगितले. कागदपत्रांची पूर्तीत झाल्यास परवाने दिले जाणार आहेत. प्रवरा, कोल्हे, अशोक, नागवडे, थोरात, अगस्ती, मुळा, काळे, गौरी शुगर, ज्ञानेश्वर, क्रांती, प्रसाद, ढसाळ, अंबालिका, गंगामाई, बारामती (हळगाव), नाशिकमधील द्वारकाधिश, नाशिक व एस. जे. या कारखान्यांना गळीताचे परवाने मिळालेले असुन हे कारखाने नगर कार्यालयाअंतर्गत येतात.

